

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisii cu post'a în laintrulu monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. sên 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sên 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Orice inserate, se plătescu pe serie sên linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usoruu prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 2.

Sibiu, 6/18 Ianuaru 1879.

Anulu II.

Romani'a și Russi'a.

V. După dreptele acusatuni grele redicate în memorandu contra Russiei, auctorulu continuandu are și pentru guvernulu romanescu óresi-care must-trari, care culmina mai alesu în doue puncte:

Se nu se fia retrasu de pre terenulu dreptulu publicu europénu, ci se fia protestatu contra invasiunei russesci și se'ia fia oppusu fortia la fortia; că-ci dacă muscalii aru fi datu preste resistentia física la Prutu, dacă adeca s'ar fi versatu sange atunci indata, Europ'a s'ar fi vediutu constrinsa că se'si deschida ochii chiaru fóra voi'a sa, se ia cestiunea Romaniei în mână, se aduca pe Russi'a în strímtoare și se o invetie a respectá dreptulu publicu alu popóraloru și staturiloru. Dara guvernulu din Bucuresci 'ia lipsitu barbati'a pentru una fapta că acésta.

A dou'a muștrare ce face guvernulu memorandulu este, că elu a pretiuitu prea multu omeni'a și parol'a muscalésca, s'a incrediutu prea tare și nu a vediutu mai departe în viitoriu. Dara totu auctorulu observa, că guvernulu romanescu credea pe atunci, că Europ'a va fi parasitu cu totulu pe Turci'a și o va fi lasatu în prad'a Russiei; preste acésta elu nu se indoiá intru nimicu, că muscalii și din acésta lupta voru esi invingatori, prin urmare guvernulu romanescu a crediutu că va fi multu mai bine a'si castigá titluri noue de dreptu, prin care Russi'a se fia obligata cătra Romani'a. Asia se nascu ide'a confederatiunei (aliantie) cu Russi'a, prin care credea că i se voru asecura Romaniei tóte, starea materiale a tiei, că adeca se nu fia spoliata și devastata de trupe, drepturile ei si mai pre susu de tóte Basarabi'a romanésca. Romani'a s'a facutu confederat'a (aliat'a), Russiei nu din ura cătra Turci'a, nu din simpatia cătra muscali, nici pentru ide'a panslavismului, ci de frica că se nu fia sfarmata de cătra celu mai tare, în momentele

*) Continuare din Nrii 97, 98, 99 și 100. Precurmaseramu acestu memorialu diplomaticu mai virtosu pentru caus'a poporului macedo-romanescu, a carei stare actuala ni se pare că se afla în crisa estrema. Acuma ne întórcemu érași la memorialulu dlui D. S. că se atragemu din nou atentiunea politiciloru nostrii la rationamentele coprinse în trensulu, că-ci grele timpuri amu ajunsu, și — o repetim: Cestiunea orientala nici decum nu e deslegata.

cându Europ'a intréga lasase pe Russi'a cu totulu în voi'a ei, că se faca ori ce'i va placea.

În consideratiunile sale ulterioare auctorulu memorandului afla, că a fostu o eróre mare politica a dá uitarei antecedentele istorice și a se increde Russiei, ci guvernulu avea se faca apellu numai la dreptulu publicu alu popóraloru Europei, din cauza că prin confederatiunea unilaterală cu cabinetulu Russiei, Romani'a potea se ajunga într'o pozițiune falsă facia cu Europ'a și se'si pérda pozițiunea sa din dreptulu publicu castigata în pacea dela Parisu la 1856. Din acésta cauza auctorulu crede, că dacă Russi'a s'ar fi portatu cu mai multa moderatiune și ar fi respectatu interesele celorlalte poteri, Romani'a era se ajunga a fi sacrificata, că-ci Europ'a ar fi lasatu acésta tíera mica préda Russiei, din cauza că Romani'a nu ar fi avutu ocașiune a'si manifestá intimele sale simtiemente nici a dá lumii probe, cum tóte clasele de locuitori ai tiei sunt cu totulu în contra Russiei și a planuriloru de russificare.

Asia dara din acésta argumentatiune ese, că guvernulu Romaniei după-ce s'ar fi provocatu în Aprile 1877 la dreptulu gintiloru, trebuia se opuna forti'a la fortia, se scóta adeca armat'a la Prutu, se se bata cu muscalii, se nu 'i sufere a trece în Romani'a, că-ci în acestu casu poterile europene si-ar fi deschis ochii mai curendu și aru fi luat cu totulu alte mesuri contra Russiei. Astadi este unu secretu publicu, că Domnulu Carolu I fusese în tocma de acea opiniune și convingere, că pe langa protestu se dea peptu cu muscalii la Prutu, cu periculu de a perde câteva mii de ómeni, apoi întemple-se mai departe ori si-ce. Pána intru atáta se simtiá Carolu și oficiarii sei raniti în sufletele lor prin brutalele pretensiuni muscalesci de una parte, éra de alt'a prin acea nepasare, sau incai prea pucina îngrijire ce se parea că au cabinetele europene de evenimentele din Orientu.

Ori-ce patriotu romanu va face fórté bine, dacă va luá în de aprópe consideratiune aceastea ratiunamente, acea critica din memorialu, nu pentru-că se 'i dea dreptate neconditionata, că-ci nici-unu calculu nu este mai greu și mai nesiguru că celu politicu, și nicairi capritiós'a Fortuna nu'si bate jocu de planurile omenesci cu mai multa reutate, decâtu tocma în evenimentele bellice; dara cestiunea Orientului ne fiindu nici acum deslegata, casulu

din Aprile 1877 se mai póte repeti, romanii mai potu ajunge în pozițiunea strimtorata de atunci, loru li se mai póte întemplá, că se ajunga în stare de a se radimá érași numai pe fortiele proprii. Totu aci ne mai aducemu aminte și de una sententia a lui Frid. Schiller: Sunt fapte omenesci, pentru care nu se afla judecatoriu pe acestu pamentu.

Memorialulu dela pag. 13 înainte ne mai descopere, că Russiei 'ia convenitu fórté bine a considerá și tractá pe Romani'a că parte constitutiva a imperiului turcescu, pentru-că în casu cându ar fi se o subjuge și încorporedie definitivu în vastulu seu imperiu, se póta dice că o a luat cu sabi'a, cu dreptulu celu mai tare dela turci, dela sultanu, éra nu că ar fi saritu asupr'a Romaniei puru și simplu precum sare lupulu asupr'a oiei și ursulu asupr'a boulu. Totu asia se luase și Basarabi'a în a. 1812, că dela turci, nu că dela romani. De aceea și în Aprile 1877 muscalii trecéndu Prutul disera că trecu preste „fruntari'a turcesca.“ Totu din acea cauza, muscalii nu asteptara că conventiunea inchieta cu guvernulu Romaniei se fia acceptata și ratificata și de cătra Camere, că ce voiá muscalii se scia de constitutiuni și de camere legislative? Asia muscalii și trecura Prutul în nóptea din 11 spre 12 Aprile; éra apoi supremulu comandante m. duce Nicolae în estrem'a sa trufia și arogantia dede proclamatiune „Cătra poporulu romanescu“, că si cum elu sau frate-sau imperatulu ar fi suveranulu Romaniei, sau dacă voiti, sultanulu, asupr'a caruia plecase. În acelu momentu cabinetulu de St. Petersburg prin acea procedura a sa rupse de facto în bucati tractatulu dela Parisu și cu acela tóte drepturile de autonomia și independetia ale Romaniei, éra dreptulu publicu internationalu ilu întórse cu fundulu în susu, ilu puse pe simceo'a sabiei. Nu se póte inse negá, că Russi'a din punctulu-sau de vedere a purcesu și lucratu în consecentia logica. Au nu Russi'a fusese aceea, care în tóte tractatele anterioare inchietaie cu Pórt'a otomana a recunoscutu, s'a invoitu, a subscrisu, că „principatele Moldov'a și Valachi'a“ se fia considerate că parti constitutive ale imperiului otomanu?

(Va urmá.)

Foisiór'a „Observatoriului“.

Despre emanciparea Femeieloru.

Ómeni voru fi totudéuna aceea, ce va placé femeieloru: de voiti déra, că ei se fia buni și virtuosii, invetiati pe femeie, ce este marirea și virtutea.

J. J. Rousseau, în „Emil“.

Un'a din cele mai inportante cestiuni ale civilizatiunii moderne este și aceea a pozițiunei sociali a femeieloru, séu, cum se mai numescu: a emanciparei femeieloru. Cu deosebire în tempulu mai nou vedemu, că acésta cestiune nu preocupu numai pre invetiati, ci ea a ajunsu a fi desbatuta chiar în parlamentele din Angli'a și Americ'a.

Nu ne indoimu, că cei mai multi dintre noi, séu celu pucinu cei cari sunt casatoriti, voru fi de opiniune, că acésta cestiune si-a aflatu fericit'a sa deslegare de cându cu Adamu și Ev'a.

— Ce felu de emancipare mai pretindu femeiele? voru întrebá unii, nu se multiamescu ele cu pozițiunea și respectulu de care se bucura cá socie și cá mamă de familia? Nu cumva ele voiescu a schimbá rochi'a cu pantalonii, bonet'a cu cilindru și a rivalisá cu barbati' ce sunt legitimii „domnitori ai creatiunei“?

— Pentru ce nu? li voru respunde acestor'a, radialele și esalatele eroine și anteluptátore ale emanciparei femeieloru. Înaintea creatiunei femeii'a este egale cu barbatulu, prin urmare ea inca trebuie se se bucure de tóte acele drepturi, pe cari le exercitáza barbatulu de secolu, si dela cari femeii'a a fostu eschisa pána acuma într'unu modu barbaru și nejustu, prin despotismulu secșulu barbatescu!

— Ei bine, dómnele și domniórele nóstre, replica la acésta contrarii emanciparei femeieloru, aveti drep-

tate. Inse, déca d-vóstra voiti a rivalisá și a exercitá acélesi drepturi cá si barbati, apoi casetori'a devine o anomalia, iéra viét'i'a familiara o neposibilitate. Déca d-vóstra voiti se intrati în functiuni de statu, se ve faceti advocate, medice, si deputate, apoi cine va îngriji de crescerea și educatiunea generatiuniloru viitórie? Nu cumva doicele și servitórele nóstre? În casulu acesta, apoi de aci înainte barbati' aru fi constrensi, séu de a nu se mai insurá, séu déca o voru face, apoi se'si caute viitóriele loru socie în cuhnele și în camer'a servitóreloru a familieloru loru.

— Acésta este tréba d-vóstra a barbatiiloru, li respundu cu unu tonu de superioritate și cu unu gestu de scena, acele eroine neplacabili, noi vremu se ne emancipámu cu ori-ce pretiu, pentru cá se potemu resbuná suferintiele sclaviei nóstre.

Audiendu acestu limbagiu declamatoriu iti vine a crede, că lumea s'a întorsu pe dosu, și déca lucrulu nu ar fi de o serioșitate tragica, te ai pune pe risu, séu ai dice cu Dante:

„Non ragéonar di lor, ma guarda e passa!“

Déra nu, spre laud'a și onórea femeieloru fia disu, nu tóte cugeta astfelu cá acele sorori esalate ale loru, nu tóte pretindu o astfelu de emancipare, ce implica în sine dissolvarea și nimicirea familiei, a societáti și prin urmare și a Stateloru politice. Asupr'a unu punctu inse sunt de acordu tóte femeiele, fia ele de ori-si ce nationalitate, și acesta este: dorint'i'a și aspiratiunea de a ocupá unu rangu mai onoríticu și mai respectatu cá pána acuma în societate.

Este necontestabile, că în trecut si în Oriente pána în diu'a de astadi pozițiunea femeieloru au fostu plina de suferintia și de oprobriu. Ele au fostu sclave în sensu duplu. Au fostu sclave ale aceluasi tiranu, subtu alu carni jugu au gemutu împreuna cu barbatulu, déra ele au fostu și sclavele barbatiiloru sclavi. Femeii'a deci nu a potutu a se cugetá la emanciparea sa morale și sociale, pána cându barbatulu nu si-a versatu san-

gelo seu în cursu de secolu în acele nenumerate lupte de libertate, ce le au purtatu în contra asupritoriloru și a tiraniloru, ce credeau a exercitá numai dreptulu loru divinuu tienendu popórale în sclavia și în umilire.

Libertatea física a popóraloru se datéza abia dela revolutiunea francesca din anulu 1789, cându se proclamara pentru prim'a óra în Europ'a „drepturile omenesci“. Si acea opera subluma inca nu este terminata, fiindu-ca vedemu că si astadi barbatulu cá representante alu popóraloru în care se coprinde și femeii'a, se lupta inca în parlamente si pe baricade pentru libertatea sociale și morale a popóraloru. Acele femei deci conduse de egoismu și vanitate, care în locu se dea mana de ajutoriu barbatulu în lupt'a pentru esistentia, i declara resbelu în familia și în societate, comitu, linu disu, o eróre politica și de buna cuviintia facia cu secsulu barbatescu.

Se'si dumerésca deci pucinu acele femei escenatrice inpatient'i'a loru, se-si calmeze deliriulu de emancipare pána ce barbati voru fi reusitu a castiga victori'a definitiva în lupt'a de libertate în contra tiraniloru și a despotiloru ce umilescu și inpléza popórale si nu ne indoimu, că neprovocati, din amoru, delicatetia, galanteria și ecuitate facia cu secsulu femeiescu voru acordá tóte libertátile convenabili si femeieloru. Proba pentru acésta, între multi alti barbati ce si-au sacrificatu fortiele loru intelectuali pentru ameliorarea starei sociali a femeieloru, sunt celebrii scriitori J. Michelet și J. St. Mill, cari au scrisu istori'a suferintelor, ce au încercatu femeiele în secolii de sclavia și cari au votatu pentru emanciparea loru, déra nu asia precum o întielegu acele femei pierdute, ci emanciparea sociale, prin emanciparea spirituale și morale.

J. G. Baritiu.

Care a fost portarea serbilor cu romanii din Banatu si din alte tinuturi?

Acésta întrebare, purcéa din tristele esperintie si respective reminiscénte ale trecutului mai recente, ni se pune de sinest prin actualele constelatiuni politice si diplomatice, séu mai bine dicundu: „incurcaturile cestiunei orientale.“ Este tocmai timpul oportunu ca se dămu din acésta parte unele informatiuni acelor confrati ai nostri, cari până acum au fostu atât de fericiti a nu vietui si suferi printre elementul serbesc, a nu stă nici in raporturi coreligionarie-bisericesci, nici in ale vietii sociale si familiare; prin urmare ne avendu ocaziuni a cunoște spiritul, caracterul si cu unu cuventu, insusirile de „netolerantia“ de cari este condusu acestu elementu, periculosu ori-carui altu elementu „neslavu“, dar mai vertosu romanului, nici nu'si potu dá respunsu indestulatoriu la întrebarea din titlulu acestor informatiuni.

Multi dintre confratii nostri connationali, cari locuescu cu alte elemente, buna-óra cei din partile ungurene, (din Biharea, Satmaru etc.), dar mai alesu transilvanenii, stau uimiti candu vreunulu dintre noi „banatienii“, la conveniri ocazionale le enaramu suferintiele năstre seculare din partea conlocuitorilor serbi. Nu se potu depinge cu coloru destulu de viue, dar si triste amenuntele terorizarilor înca de pe timpul nefericitei si cumplite simtitei „suprematii“ a „bisericeii comune ortodoxe!“ O carte voluminosa cătu bibli'a séu mineele, nu le-aru cuprinde pe tôte acelea fatalitati de persecutiuni neleali, reutatióse si necrestinesci, si cari — dupa sute de ani — prin mari si grele lupte ale barbatilor nostri conducători nationali si prin iubirea de dreptate a Monarchului, abia ne veduramu emancipati de unu deceniu încóce.

Intr'unu timplu, candu adeca dela anulu 1864 încóce se tractă „cestiunea despartirii ierarhice a năstra de catra serbi,“ colónele diuaristice năstre nationale geméu de publicarea numeróselor „Memorande“ cătra preanaltulu Tronu; acolo in „Gazet'a Transilvaniei“ si in „Concordia,“ mai apoi in „Albina“ au aparatu si multe de celea mai interesante si memorabile tractate, o serie de articlii esiti din condeiele barbatilor mai aprópe interesati, mai esperti si pricepatori. Acolo in acei articlii este fidel'a icóna a celor espuse. Ori-cine i va fi cetitu pe timpul de atunci, isi va si aduce a minte de coprinsulu lor, mai vertosu acum in dilele năstre de ingrigire a sortii viitórie.

Lasându dar referintiele avute cu coreligionarii serbi in nefericit'a „comuniune bisericésca,“ intiparite in trist'a memoria dreptu reminiscénte ale timpului de suferintie cumplite, vomu nisui in modu cătu de fidelu si nepreocupatu a presentá lunei romane pre serbii nostri din Banatu in tóte, asia cum sunt ei, cum 'i au cunoscutu stramosii si parintii nostri si precum ii cunoscemu noi in dilele năstre anarite.

Dela venirea lor sub Imperatul Leopoldu condusi de archiepiscopulu Csarnojevics se colonisara prin tóte coturile si unghiurile Banatului incependu dela gurele Dunarei spre Sav'a până la Tis'a, ei au ocupatu terenulu de suprematia in biserică; o ceta intréga de calugari condusi de episcopii lor ocupara vechile monastiri si resiedintie episcopesci, fundate, edificate si conservate de poporul romanu; organisara bisericile dupa chipulu si asemenarea celei din Moscva, la acarora administrare pusera mai pretotindenia in comunele — locuite mai inainte de venirea lor — numai de romani, popi dintre calugari. Asia d. e. din monastirea Messiciu de langa Versietiu, San' Georgiu aprópe de Temisiór'a si altele, odinióra romanesci, ba si cea a Hodosiului apartienatoria din vechime eparchiei romane a Aradului, si astadi se largescu numai calugari serbesci, mancandu veniturile enorme ce producu dominiile monastiresci.*)

O mana de ómeni, acei serbi venetici inpresurandu Banatulu se asiediara la inceputu numai cătiva printre multimea de romani; apoi incependu a se aclimatísá, cu incetulu se si familiarisau cu romanii, că-ci serbulu este dela natura „indrásnetiu“ arogantu si inbulditiu. Asia, prin comunele cele mai inpoporate de romani, erá de ajunsu unu veneticu de serbu, carele cá pescariu séu voiegariu incarcatu de bani, isi procurá privilegiu de nobilime si cumperandu-si domnia,

sate întregi le stepaniau si subjugau poporul jobagiei loru terorizatiórie.

Acei possessori serbi se numiau la noi cu titlulu turcescu „Spahia,“ adeca cavaleru, domnu de pamentu; dar ei erau mai tiranisatori sub timpul domniei lor jobagesci decâtu cei din Ungari'a; curundu se inbuibara din sudórea bietului poporu romanu jobagiu, pre care ilu tractá mai reu de cătu pre cănele seu legatu in lantiu. Aroganti si despoti mai mari nici Beghii din Bosni'a si Hertiegovin'a nu sunt cum erau acei domni fosti Spahii la noi. Nici sanctuariulu familiiloru n'au remasu ne atacatu de ei si inca adesea prin fortia fisica, tocma cá si in Turci'a.

Personalulu lor de oficianti si servitori domianali se intielege, erá totu de sangele si panur'a lor; mai acatiau langa sine si căte o venitura de precupeti séu asia numiti „Greci,“ adeca negutiatori, fiindu-că dreptulu comerciale si de regalie erá — firesce — in man'a lor. Pre aceste instrumente servile le folosea „mari'a sa“ dlu Spahia — asia-lu titlá bietulu tieranu jobagiu — la terorizari si violentie, mai alesu prin asia numitii „Ispani,“ cari sicanau si maltratau pre tieranu la facerea asia numitei „Robote,“ adeca cuventu slavonescu, ce se dice romanesc claca silita, séu lucru in daru jobagescu.

Noi cei ce amu fostu nefericiti a vedé cu ochii, precum si cei de generatiunea mai tenera cari au auditu din gur'a parintiloru acelea eveneminte până la 1848/9 ne inforam aducédu-ne a minte de ele. Cine le-aru potea crede de fapte necontestabile comise de cătra acei tirani domni, Spahii de odinióra, cari erau crestini ortodocsi!

Dar betranii nostri de căte ori ne enarau cu suspine patianiele lor sub jugulu jobagiei tiranesci, totudéun'a asia ne spuneau: „că Spahii serbi au fostu mai rei tirani decâtu cum érau ungurii calvini;“ de óra-ce acestia nu aduceau cu sine venetici din sangele lor, că oprindu pre romani a tiené bólte si birturi séu alte meserii, se'i oprésca a-si castigá până de tóte dilele, ba se i scótia cu rusine din satu, numai cá se-si puna pre adunaturile lor; apoi acei Spahii unguri calvini nu se faceau Stepani si in biserică oprindu rugatiunile si cantarile romanesci si introducédu pe ale loru intr'o limb'a pe carea multimea crestiniloru poporeni nu o pricepea, pre candu acei domni Spahii serbi totu de un'a, de aceeași lege si biserică ortodoxa, faceau asia fara indurare si crutiare.

Adeverate au fostu tóte, că-ci sciutu este cum s'a octroatu in bisericile din comunele mixte romane-serbe cantarile si rugatiunile numai in limb'a slavéna; ér in celea locuite numai de poporu romanu, de dragulu Spahii séu macaru numai alu uniculu veneticu serbu, au fostu silitu preotulu se bovisedie sciindu nesciindu, si slavenesce; ér dascalulu cu scolarii sei se cante, ragusindu, pe diumetate si serbesce, se intielege destulu de schimositu, că-ci nu pricepeau unu cuventu din vre-o cantare in limba straina si greuóia.

(Va urmá.)

Unu nou proiectu reactionariu alu principelui-cancelariu prusso-germanu.

Orcanulu de mesuri reactionarie cu care s'au napustitu puterniculu dictatoru alu Prusso-Germaniei asupra natiunei germane, se pare că in locu se scadia din contra devine din ce in ce mai infuriatu, amenintiandu cu totala nimicire si modestulu restu de drepturi si libertati, care mai scapasera din naufragiulu ce au urmatu celor doue atentate indreptate asupra imperatului-rege Wilhelm. Dupa ce s'au pusu in lucrare proiectulu anti-socialisticu; dupa ce s'au sugrumatu libertatea pressei si a intr'unirilor; dupa ce s'au organisatu unu sistemu formalu de spionagiu si denuntari; dupa ce s'au proclamatu asediulu civilu celu micu asupra capitalei Berlinu si a districteloru invecinate; dupa ce se prepara o inversiunata reactiune pe terenulu economicu, acuma vine principele Bismark si prin unu nou proiectu de lege decapitésa si parlamentulu germanu, degradandu-lu la o simpla machina compusa de automati, cari de aci nainte nu voru potea avea alta vointia decâtu aceea a domnului lor. Prin noulu proiectu de lege cancelariulu de „feru si sange“ voiesce se incorónedie despotismulu constitutionalu, probandu astfelu tuturoru optimistiloru si naivilor, că sistemulu constitutionalu si parlamentariu in Prusso-Germani'a nu este decâtu o fictiune vana si visionara.

Tecstulu noului proiectu de lege, care gratia candidatiloru gubernamentali din Reichstagulu actualu, va fi primitu cá si cele anterióre lui, este urmatoriulu:

§. 1. Reichstagulu dispune de o potere penala asupra membriloru sei.

§. 2. Acésta potere penala va fi esercitata de catra o comisiune, care va constá din presiedinte, din cei doui vice-presiedinti si din 10 membrii. Acesti din urma voru fi alesi la inceputulu facerei sesiuni inmediatu dupa alegerea presiedintelui.

§. 3. Pedepsele pe care le póte dictá comisiunea se conformésa delictelor comise:

1. Admonitiune inaintea casei întregi;
2. Deobligarea a face amenda onorabila inaintea casei adunate in form'a prescisa din partea comisiunei;
3. Eschiderea dela Reichstag pentru unu terminu de tempu ficsatu. Acesta se póte estinde pana la finea periódei legislativei. De eschiderea ce s'ar intinde pana la finea periódei legislative se póte legá si pierderea facultati de a fi eligibilu pentru Reichstag.

Perderea facultati de a fi eligibilu póte fi pronuntata si independente, candu membrulu nu mai apartiene Reichstagulu.

§. 4. Candu delictulu implica o fapta, care dupa prescrierile dreptulu penalu comunu, merita pedepsire apoi comisiunea póte pre langa amend'a dictata de ea, séu déca membrulu nu mai apartiene Reichstagulu, se decida estradarea lui prin Reichstag la tribunalulu penalu.

§. 5. In casulu candu Reichstagulu decide estradarea la tribunalulu penalu, atunci prescrierile artic. 30 si 31 ale constitutiunei imperiului nu voru fi aplicabile.

§. 6. Candu amendá (§. 3.) va fi pronuntata pentru vre o espressionu séu pentru coprinsulu unei cuventari, atunci acea espressionu séu intréga séu o parte a cuventarii póte fi eschisa din procesulu verbalu stenograficu. Intr'unu asemenea casu este oprita si ori ce alta publicare prin pressa.

§. 7. Activitatea comisiunei are locu candu:

1. o cere presiedintele séu
2. o propunu celu pucinu 20 membrii ai Reichstagulu.

Dispositiunea (Nr. 1) séu propunerea (Nr. 2) trebuie se se faca in terminu de trei dile dela comiterea delictulu.

§. 8. Comisiunea pertactédia si cercetédia subt presidiulu presiedintelui séu in absentia acestuia, subt aceia a celui mai de aprópe vice-presiedinte cu celu pucinu 7 membrii.

Procedur'a va fi regulata prin unu regulamentu, care va fi elaboratu din partea comisiunei si va fi supusu intaririi Reichstagulu.

§. 9. Comisiunea decide in modu definitivu. Candu decisiunea suna la eschidere din Reichstag (§. 3. Nr. 3), atunci celu eschisu, in terminu de optu dile dupa publicarea decisiunei, póte se céra in scrisu sentintia Reichstagulu.

§. 10. Presiedintele este indreptatitu a eschide de-oamdata dela primirea in procesulu verbalu stenograficu espressionile indecente, precum si a opri ori ce publicare a lor prin pressa.

O astfelu de mesura provisoria incetésa in casulu, candu in terminu de trei dile nu se va fi cerutu séu propusu decisiunea comisiunei (§. 7.)

§. 11. Calcari ale dispositiuniloru presiedintelui coprinse in §. 6., precum si acelor coprinse in §. 10 se voru pedepsi cu inchisóre dela trei septemani pana la 3 luni, déca cumva coprinsulu celor publicate nu va reclamá o pedépsa si mai grea.

§. 12. Causele, care venite la comisiune nu voru fi terminate la finea sesiunei, voru trece in starea in care se voru affá la comisiunea viitórei sesiuni a Reichstagulu.

Acesta este tecstulu unei legi create in ultimulu patrariu alu secolulu alu XIX, nu in Turci'a, ci in marele si gloriosulu imperiu alu Prusso-Germaniei, care pretinde a merge in fruntea civilizatiunei moderne. In fati'a acestei legi natiunea germana ar trebui se acopere cu unu velu negru bustulu Germaniei unite, care isi jeleste libertatea ce numai i se promisese, dara de care in realitate nu s'au bucuratu pana acuma niciodata!

Revista politica.

Sibiu, 18 Ian. st. n. 1879.

In 15 l. c. s'au intr'unitu in Vien'a érași senatulu imperialu. Primulu si celu mai inportantu obiectu alu discussiunei sale va fi tractatulu dela Berlinu. Este fórte probabilu, ca opositiunea si cu deosebire d-nii Herbst si Giskra érași voru dá o representatiune gratuita de gimnastica si ecvilibristica oratorica superiora si academica, fara cá ea se genese cătusi de pucinu pe comitele Andrassy si pe membrii cabinetului provisoriu, care la tóte atacurile ce li se voru face in decursulu desbateriloru se voru provocá la logic'a fapteloru inplinite si la famosulu: „Bosni'a jam ocupata“ alu episcopulu din Serajevo, care affandu-se cu deputatiunea venita din Bosni'a cá se-isi esprime omagie de fidelitate si supunere cătra persón'a Maiestatiei Sale a Imperatului Franciscu Iosifu I, care pe atuncea se affá in B.-Pest'a, nu intielegea opositiunea ce se facea in diet'a unгурésca si in delegatiuni in contra ocupatiunei. Opositiunea va fi mai multu séu mai pucinu vehemanta si intensiva, dara in fine, deconcertata si desmembrata, precum este ea acuma, nu va fi in stare se faca inpossibilu si se

*) Disertatiunea metropolitulu de fericita memoria Siagun'a, tienuta in congresulu comunu din Carlovetiua la anulu 1863/4.

inpedecea ratificarea tractatului dela Berlinu si din partea parlamentului din Vien'a, precum n'a fostu in stare a o face nici in diet'a din B.-Pest'a si nici in delegatiuni, care nu numai că nu refusara mandatulu de ocupatiune, dara votara comitelui Andrásy absolutoriu pentru marea actiune intre-prinsa in Orientu, inpreuna cu tóte indemnitatele de credite pe care au aflatu cu cale a le pretinde dela ele, dupa ce declarase din capulu locului, ca renuntia la ori-ce votu de incredere ce i s'ar dá din partea loru.

Acei cari se asteptau, cá la reintrunirea parlamentului din Vien'a se védia bancile ministeriale ocupate de unu ministeriu nou si definitivu, au fostu amagiti, pentru-cá si de astadata avura oca-siune a revedea érași pe aceiasi ministrii, cari acuma este anulu si-au datu pentru prim'a óra demisiunea si cari de atuncea gubernésa in modu provisoriu si prin urmare cu mai pucina responsabilitate fatia cu parlamentulu, decâtu candu ar fi ministrii parlamentari in sensulu strictu alu cuventului. Acésta stare anormala va mai durá se dice, inca pâna candu se va apropiá terminulu de disolvare a parlamentului actualu, espirandu periód'a sa de 7 ani in primavéra. Atunci apoi in fati'a noueloru alegeri, la care voru participá si boemi, déca pâna atunci li se voru implini cererile loru si li se voru acceptá conditiunile de inpacare din partea factoriloru competenti, se astépta denumirea unui cabinetu definitivu, a carui programa se dice ca va fi diferitóre de aceea pe care o a urmatu cabinetulu Auersperg-Lasser. Déca subt acea diferintia de programa se intielege o schimbare radicala de sistemu, séu cá ea nu va fi decâtu numai o nuantia mai pronuntiatá si mai energiósá a sistemului urmate pâna acuma, acésta este unu secretu care stá inca ascunsu in dosulu viitoriului celui mai apropiatu. Sunt multe semne, care ne indreptatescu a ne asteptá la o schimbare. Fi va ea spre bine? Acésta o dorescu tóte poporale monarchiei. Fi va ea spre reu? De acésta se temu si sunt ingrijate.

Inpregiurarea, ca generalulu de artilerie baronulu Josifu Filipovici, cuceritoriulu si pacificatorulu Bosniei si alu Hertiegovinei petrece de mai multe dile in Vien'a este discutata si comentata in diferite moduri. Foile oficióse sustienu, ca bar. Filipoviciu a fostu chiebatu la Vien'a singuru numai cá se raporteze unei comisiuni de generali constituita ad hoc subt presiedinti'a feldmaresialului archiducele Albrecht, despre esperientiele facute in decursulu campaniei avute. Altele dicu, ca este vorb'a de a se ficásá planulu de operatiune pentru espeditiunea ce are a se intreprinde la primavéra spre siandsiaculu Novi-Bazar, despre care comitele Andrásy a fostu disu in delegatiuni ca: „Austri'a nu trebuie se intreprindia acea espeditiune, dara ca in puterea tractatului dela Berlinu este indreptatita a o face.“ Se mai dice si aceia, ca numitul generalu va primi unu portofoliu si probabilu ca acela alu resbelului, in noulu cabinetu ce se dospeste.

Intr'aceea noulu ministru de finantie alu Ungariei comitele Szapary a reusitu a contractá cu grup'a finantiara alui Rothschild unu nou inprumutu onerosu de 100 miliónu, alu carui cursu de emisiune va fi 73 fl. in auru. Diarile independinte din Ungari'a in frunte cu deakistulu „Pesti Napló“ combatu acéstu inprumutu ruinatoru. Dara ele combatu cu multa violentia intrég'a politica a d. Tisza, despre care afirma, ca voiesce se imiteze in Ungari'a dictatur'a reactionara a cancelariului prusso-germanu.

Avendu in evidentia mesurile luate in tempulu din urma in monarchi'a nóstra, apoi este necontestabilu, ca se simte fórt tare influinti'a morala ce o esercitésá man'a de feru a principelui Bismark asupra guberneloru dualistice.

In Bulgari'a diplomati'a russésca lucra neintre-ruptu si fara pregetu. Greci'a reclama Janin'a, éra Muntenegrulu se prepara a isi luá cu man'a armat'a Podgoritia.

Romani'a este linistita. Ea se prepara pentru Constituantu si se ocupa in modu seriosu cu organizatiunea Dobrogei.

Sciri diverse.

— (Gimnasiulu si scól'a normala dela Bradu). La cererea facuta, d. directoru si profesore N. J. Mihaltianu avú bunetatea a ne comunicá urmatórele date despre starea aceloru scóle romanesci:

Scól'a normala. In class'a III si a IV-a normala se invétia urmatórele obiecte: Religiunea. — Limb'a romana. — Limb'a magiara. — Limb'a germana. — Geografi'a si Istori'a. — Aritmetic'a. — Istori'a naturala. — Fisic'a. — De-

semnulu, Caligrafi'a si Cantulu. Invetiatori in aceste clase au fostu: Petru Rimbasiu in class'a IV si Nicolau Aronu in class'a III. Numerulu scolariloru in anulu scol. 1877/8 au fostu in aceste doue clase dupa confessiune: 35 gr. or. 2 gr. cath. 1 romano catholicu, 2 evang. reformatu, 1 de relig. mosaica, cu totulu 34 scolari.

Class'a I et II normala este inpreunata cu scól'a poporala din locu, proponendu-se obiectele de unu invetiatoriu in doue despartiaminte. Tóte patru clasele stau subt directiunea gimnasiala.

Gimnasiulu consta din 4 clase cu 5 profesori si adeca: Nicol. J. Mihaltianu, directoru si profesoru Joanu Velovanu prof. ord. in class'a IV, Constantinu Costinu prof. ord. in class'a III, Georgie Parau prof. ord. in class'a II si Nicolau Margineanu prof.

Numerulu scolariloru in cele patru clase gimnasiale in anulu scolasticu 1877/8 a fostu dupa confessiune: 56 greco. or. 2 gr. cath. 3 rom. cath. dupa nationalitate 58 romani, 2 magiari, 1 germanu cu totulu 61 scolari.

Óre care se fia caus'a acestei frecventie fórt mica si necorespondietóre?

— (Redactoru nou.) Cu 1 Ianuariu a. c. d. profesore Aronu Hamsea a luat redactiunea „Biserice si Scólei,“ fóia bisericeasca, scolastica, literara si economica, ce appare odata pe septamana in Aradu. Salutamu cu caldura pe noulu nostru colegu si i dorimu succesu deplinu in nou'a sa cariera!

— (Necrologu.) Vasilju Zsiros, preotu gr. cath. in Siri'a cu ficele sale Cornelia si Veturia si mam'a Victoria Vass, ved. Gramma cu ánima intristata incunoscintiésa pe toti amicii si cunoscutii loru despre mórtea iubitei socie, mame resp. fice Victoria Gramma, carea dupa unu morbu indelungatu prove-diuta cu sf. sacramente ale murindiloru a repasatu in Domnulu in 8 Ianuariu a. c. la 12 óre nóptea in alu 30-lea anu alu etatii si alu 12-lea alu fericitei sale casatorii. Immormentarea se factu in Siria in 10 Ianuariu. Fia-i tierin'a usióra si memori'a bine-cuventata!

— („Crucea Elisabeta.“) Monitoriulu publica trei decrete Domnesci, prin cari A. S. R. Domnulu in urm'a aprobatiunei A. S. R. Dómnei, a bine-voitu a conferi „Crucea Elisabeta,“ unui mare numeru de dómne si domnióre, cari s'au destinsu in tempulu campaniei trecute, prin ingrijirea bolnaviloru si prin strengerea de ofrande.

Acésta este a dou'a serie, prin care se confera acésta decoratiune; spatiulu nu ne permíte a reproduce astadi aceste liste, pe care inse ne rezervamu a le publicá in numerulu viitoru.

Deodata cu aceste conferiri, ministeriulu publica si urmatoriulu comunicatu la adres'a dómneloru si domnióreloru decorate:

„Din caus'a serbatoriloru nu s'au potutu distribui brevetele crucei „Elisabeta“ d-neloru alu caroru nume figurédia in diferitele decrete publicate in „Monitoriulu oficialu.“

„In asteptarea remiterii acestoru brevete ministerulu afaceriloru streine isi face o datorie a preveni pe tóte aceste dómne, ca sunt in dreptu a purtá crucea „Elisabeta“ chiaru de acum.“ „Pressa.“

— (Denumiri). Printr'unu decretu apparutu in „Monitoriulu oficialu“ dela 24 Decembre st. v. d. profesore Vasile Boerescu se numesce pentru o noua perióda de trei ani in postulu de decanu alu facultatii de dreptu din Bucuresci, d. profesoru A. Treb. Laurianu decanu alu facultatii de litere si filosofia si d. profesore Alexe Marinu decanu alu facultatii de sciintie.

— (Gratiare.) Cu ocașiunea sf. Serbatori ale nascerei Mantuitorului nostru Isus Cristosu, A. S. R. a bine-voitu a gratiá de restulu inchisorii. ce au a mai suferi pe 37 condamnatu.

— (Principele Bismark si decoratiunile romane.) Gubernulu germanu, precum se scrie din Berlinu face dependinte permissiunea de a purtá decoratiunile romane conferite supusiloru germani, dela regularea cestiunei jidaniloru in Romani'a.

— (Falsificare de bancnote austriace.) Precum ne relatésa diarele din Bucuresci, Marti in septaman'a trecuta s'a infatisiatu inaintea Curtiei cu jurati din Bucuresci, unu procesu criminalu de cea mai mare insemnatate. Era vorba de falsificarea unui numeru considerabilu de bancnote austro-ungare in piese de cate diece fiorini.

Pe banc'a acusatiloru se vedeau acusatii in numeru de 7 si adeca: 1. Moritz Herman Enricu Sibner de 30 ani, prussianu de origine, giuvaergiu in Calarasi; 2. Nicolae Balcansky, de 54 ani, bulgaru. arendsasiu, domiciliatu in Calarasi; 3. Ghitia Albuletiu, de 34 ani, romanu din Transilvania, economu de vite, domiciliatu in comun'a Jagalia; 4. Janos Horvaty, unguru, de 36 ani, machinistu, domiciliatu in Calarasi; 5. Hihale Dumitrescu de 21 ani, grecu, birtasiu

in Calarasi; 6. Mihailu Greff, de 60 ani, germanu, architectu, domiciliatu in Calarasi si 7. Scarlatu M. Greff, de 24 ani, germanu, zidaru din Calarasi. Toti acestia aveau unu aeru nepasatoriu. Pe mész'a curtiei se vedea unu pachetu cu vre-o 300 bancnote austriace falsificate, in piese de câte diece fiorini, alu caroru desennu era admirabilu imitatu. In privinti'a acésta nu se putea face nici o deosebire intre ele si cele adeverate; diferenti'a se tradá numai in colórea unor'a, care era prea pronuntiatá si in prea marea grossime a charthiei. In sala se mai aflau si instrumentele, care servisera la falsificarea acelor bancnote.

Dupa unu rechisitoriu prea interesantu, acusatulu Sibner marturisi, ca elu a falsificatu biletele, recúnoscú pe cele ce i se presentara si factu totu istoriculu crimei implicandu si pe ceilalti acusat, cari negara participarea loru la crima.

Curtea condamná pe Sibner, agentu materiale alu falsificarei la 5 ani de reclusiune si achitá pe ceilalti, neesistandu probe suficiente de participarea loru la crima.

— (Domnulu V. Alesandrescu Urechia) a plecatu in 28 Decembre st. v. la Dobrogea pentru a studiá reformele ce sunt de introdusu in ramur'a instructiunei publice in nou'a provincia romana.

— (O statistica a ghebosiloru.) De cateva dile — dupa cum scrie diariulu parisianu „Figaro“ — a muritu unu ghebosu in alu carui testamentu s'a aflatu aprópe 2000 de foi pline de statistic'a ghebosiloru. Reposatulu era neinsuratu, independentu si bogatu si facuse intr'unu siru de ani, multe calatorii in tóte cele cincii parti ale lumii, pentru a isi aduná notitie asupra suferintiei sale.

In Spani'a afla pe cei mai multi ghebosi si istoriscesce, ca la pótele muntiloru Sierra-Nevada la fia care 30 de locuitori gasescu unu ghebosu. Este curiósá opiniunea sa asupra ghebei, acarei forma ar stá in raportu neindoiosu cu tienutul in care traesce ghebosulu, ca gheb'a ar fi inalta si ascutita in tierile muntóse, scunda si lata in tierile nemuntóse.

Dupa calcularile sale numerice, ajunge la resultatulu, ca ar fi aprópe 1 milionu de ghebosi pe totu pamentulu, unu la o mia de individi. Diametrulu inaltimei ghebeloru luat din 600 de mesura dá 20 asia ca tóte ghebele puse una peste alta ar formá unu turnu inaltu cá de 200.000 metri. — Ultim'a pagina a manuscriptulu remasu contine ultim'a dorintia a reposatului, aceia adeca de a i pune pe mormentu figur'a de marmora a unui ghebosu. „Rom. Libera.“

— (Laptele de vaca si morbulu diphteritis.) Unu medicu din London sustiene pe bas'a esperientieloru facute, ca vacile aru fi supuse acelu morbu si ca laptele loru ar fi unu miolocu de infectare. Colegiulu mediciloru din Londonu se va ocupá cu esaminarea acestei descoperiri. Lumea si cu deosebire medicii astépta cu o impatientsa lesne de explicatu, parerea ce isi va dá colegiulu asupra acestei cestiuni.

— (Cum s'a introdusu cium'a asiatica in Russi'a.) Unu cozacu din Stanitia-Wetljana au fostu adusu de pe campulu de resbelu din Asia, o bucata de pendia in satulu seu natale si o darui miresei sale, o féta cá de 19 ani. D'abea purtase fét'a doue dile hain'a ce si-o facuse din acea pendia si se bolnavi, murindu apoi se aratara tóte simptomele pestilentiei. Pucine dile dupa aceea murira toti ceilalti 6 membrii ai familiei manifestandu-se si la ei acelési semne cá si la féta.

— (Notitie literarie.) Cu placere constatamu, ca atatu diarele politice catu si literarie de dincóce de Carpati, afara numai de „Transilvani'a“ fostulu organu „betranu si ologu,“ alu „Asociatiunei transilvaniei,“ precum avú amabilitatea a ilu numi „junele, gentilulu si sprintenulu „Telegrafu Romanu“ din Sibiu in Nr. 1 din 2 Ianuariu st. v. — voru continuá a se publicá si pe anulu 1869.

Cá presentu de anulu nou mai primiramu urmatórele publicatiuni:

— „Politica contimporana — Martirii dela 48 si Salvatorii dela 66“ de G. Marzescu fostu deputatu in Constituant'a din 1866. Bucuresci, 1878. Acésta este o brosiura prea interesanta din punctulu de vedere alu politicei partideloru militante din Romani'a, care la apparitiunea sa a facutu óresicare sensatiune in cercurile politice din capitala, discutata fiindu si in diarie, persifata inse de dn. Cogalniceanu.

— „Partid'a Militara fatia de Partidele politice din tíera de: Unu Oficeru superioru Romanu. Bucuresci, 1878. In felulu seu, abia s'ar póte aplicá si asupra acestei brosiure aceea ce amu disu mai susu despre a d. G. Marzescu.

— „Calendariu pe anulu ordinariu 1879.“ Redigeatu de: Mironu M. Calinescu, secretariulu „Societatií pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a.“ Anulu alu VI. Pretiulu 60 cr. v. a. Cernauti. Acestu calendariu bogatu, bine redigeatu si eftinu, care

se publica pe 131 pagini in 4-o, se afla de vândare si la tipografia lui W. Krafft in Sibiu.

Date statistice despre literatur'a magiara.

Carti tiparite in limb'a magiara se afla numai dela reformatiune incôce si anume dela 1530. Dela acelu anu pâna la 1711 dn. Carolu Szábo cautandu prin tôte bibliotecile si pe unde a sciutu, a descoperitu numai 1790 carti magiare. Se intielege inse de sine, cã si din acelea partea cea mai mare se compune din carti religioase, de rogatiune, scolastice, unele chronice,  ra scientifice mai nimicu, din cauza cã acelea era tractate in limb'a latina pâna in dilele n stre. Carti nemtiesci, tiparite totu in Ungari'a, din secolii 15 et 16 descoperi Carolu Kertb nyi 1317 volume! Asia dara leganulu literatur'e nationale alu ungheniloru este numai cu celu multu 40 de ani mai vechiu decatu alu romaniloru.

In timpul nostru literatur'e magiare ii d  man'a se faca progresse considerabili, avendu si pana si cutitulu in man'a sa. Revist'a bibliographica arata c  in a. tr. 1878 in Ungari'a si Transilvani'a s'au tiparitu 1312 carti si brosiure in limb'a magiara si numai 317 in alte limbi ale patriei. Prin cele magiare se reprezenta 25 de specialitati sau ramuri de cunoscentie. Cele mai multe sunt scolastice, adeca 312, apoi vinu beletristice (literatura usióra) 145, istorice 107, national-economice de care se simti  lipsa mare 103, theologice 70, philologice 52, pedagogice 38, phisicali 67, matematice 32, de medicina 28 etc. In t te acestea se intielegu si cele multe numai traduse din alte limbi, sau compilate.

Press'a periodica a fostu reprezentata in a. 1876 prin 315 diarie de t ta man'a,  ra pe 1877 acelu numeru cresc  la 381. Din acestea au fostu magiare politice 96, beletristice 28, de specialitati (Fach-bl tter, szaklapok) 106, humoristice numai 5. Din t te 381 sau trimisu cu post'a in anulu 1877 nri de foi 24 milióne 417.895, adeca preste 4 milióne mai multe decatu in 1876 din cauza evenimentelor mari. Din foile politice magiare au mersu cu post'a 10 milióne 684.329, nemtiesci 7 milióne 589.804, croatice 729.358, serbesci 360.700, romanesci 129.622 (in 1876 romanesci au mersu numai 91.808 nri, asia dara au sporitu), italiene 24.864, evreesci 20.800, germano-magiare 78.259. Din foile beletristice au mersu cu post'a in limb'a magiara 1 milionu 815.827, croatice 71.760, nemtiesci 20.596, slovace 9.180, serbesci 20.000, romanesci 34.119.

Acestea cifre le avem dupa revistele literarie din „Pesti Napló”. Comparete cu altele totu din acestea tieri, de inainte de es. cu 10 ani, si totu-odata cu cele ce se publica din a. 1878 in staturile civilisate, ele sunt forte instructive, din care adeca potemu invetiá si judecă multu.

Sumariu prescurtat din materiile publicate in Observatoriu anulu I.

(Urmare.)

Nr. 72. Econom'i'a politica, cursu intregu de Jer. G. Baritiu, in 7 Nri. — Continuari s. a. m.

Nr. 73. Sciri interesante dela Mehadi'a, despre archiducele Iosifu, buna-vointi'a sa c tra romani.

Nr. 74. 75. Continuari, politic'a dilei s. a. m.

Nr. 76. Actiunea cechiloru, consideratiuni nationali si politice. — Din Romani'a note diplomatice relative la Basarabi'a si raspunsulu guvernului romanu la not'a Rusiei.

Nr. 77. Despre coloniile italiene, de M. A. Canini. — Deschiderea camerelor Romaniei in sesiune extraordinaria cu discursu memorabile de tron. — Continuari.

Nr. 78. Studiu relativu la econom'i'a nationale si la istori'a civilisatiunei in Transilvani'a, discursu academicu, in 6 Nri. — Continuari s. a. m.

Nr. 79. Discussiuni politice, interne si externe.

Nr. 80. Romanii peninsulei balcanice, dupa Tim-pulu. — Proiectu de lege, pentru reorganizarea societatei academice c  corpu alu statului.

Nr. 81. Dela congresulu national-bisericescu alu romaniloru gr. resariteni etc., processe verbali in mai multi Nri, dupa Tel. rom.

Nr. 82. Continuari s. a. m.

Nr. 83. 84. 85. Intrarea triumfale a trupelor in Bucuresci, programa, solemnitate insocita de entusiasm, inportanti'a ei. — Continuari. — Polemi'a „Romaniei libere” cu „Telegrafulu romanu” asup'r'a activitatiei si passivitatiei, inputari aspre.

Nr. 86. Situatiunea in Europ'a dupa tractatulu dela Berlinu. —  rasi despre intrarea triumfale. — Statutele societatei maestriloru caltiunari din Lipov'a. — Scandale mari in diet'a Ungariei.

Nr. 87. Cestiunea politica si nationale a Croatiei. — Discussiuni politice la situatiune s. a. m.

Nr. 88. Cestiunea macedo-romana si memorialulu la congresulu europénu, in 5 Nri. — Kossuth despre ocupatiunea Bosniei, in 2 Nri. — Scandalulu cu Lad. Tisza si Blas. Orban. — Proiectu de regulamentu pentru regularea parochiiloru gr. res.

Nr. 89. Desbateri din senatulul imperiale dela Vien'a in cauza Bosniei si c teva continuari.

Nr. 90. Continuari si diverse.

Nr. 91. Proiectu de adresa alu dietei serbesci (punctele sale mai importante). — Recensiune magiara asup'ra Istoriei lui Michaiu Voda de Nic. Balcescu. — Corespondentie etc.

Nr. 92. Continuari. — Revista politica. — Necrologulu cav. Al. Popoviciu din Bucovin'a.

Nr. 93. Din Romani'a, reflexiuni la interpelatiunea lui Max Falk facuta la B.-Pesta in privinti'a

Romaniei (critica). — Anexarea Dobrogei. — Afganistan. — Continuari.

Nr. 94. Discursurile deputatiloru G. Popu si P. Cosma in diet'a Ungariei relativu la Bosni'a si la aspiririile romaniloru, in 4 Nri. — Romani'a. — Acte publice despre anexarea Dobrogei. — Deschiderea camerelor s. a. m.

Nr. 95. Credinti'a in pacea lumii, clatinata, nu intarita. — Despre o expositiune romanésca in Transilvani'a. — Situatiunea politica si sociala in Prusso-Germani'a. — Demonstratiunile politice in B.-Pest'a etc.

Nr. 96. Alte scandale infricosiate din Ungari'a, intemperate in academi'a scientifica. — Sciri din Romani'a. — Hygien'a populara (morbulu Diphteritis).

(Va urm .)

Tarif'a cea noua postala

pentru epistole de valóre, pachete, assignatiuni postale si rembursari.

(Valida din 1-a Novembre 1878 in comerziulu internu si in comerziulu cu Germani'a.)

Regule generale:

1. Pentru ori-ce tramitere cu post'a se va plati unu portu dupa greutate, pentru fia-care tramitere cu valóre declarata se va plati si unu portu pentru valóre.

2. Post'a primesce numai pachete pâna la 50 de kilograme spre a le sped  mai departe. Esceptiune facu dela ac st'a grupurile cu bani de aur, de argintu si de arama, care se primescu si peste 50 de kilogr.

3. Tramiteri peste 10 kilogr. se primescu neconditionatu numai la si catra acele statiuni postale, unde sunt mediul ce suficiente de espedatu.

4. C'unu singuru biletu de frachtu nu se potu tramite mai multu de trei pachete la aceea'si adresa; d r' candu se tramitu cu rembursare (Nachnahme), cauta se se faca pentru fiecare pachetu cate unu biletu de frachtu deosebitu.

5. Tramiteri in interiorulu tiei potu se contiena si cate o scrisóre, la tramiteri in tierile straine inse ac st'a nu este ertatu.

6. Pachete peste 1 1/2 kilogr., care se tramitu in tieri straine, trebuie să fia supuse mai inainte oficiului vamalu.

7. Scrieri, mustre de marfuri etc. fara aratare de valóre se tacs za cu portu scadiutu si se esped za prin post'a de epistole.

I. Tarif'a portului pentru greutate.

A. Pentru tramiteri ordinare.

1. Pentru epistole francate in Germani'a pâna la 250 grame.

2. pentru epistole interne francate si pachete pana la 500 de grame,

3. pentru tramiteri in localitate francate pâna la 2 1/2 kilogr. — pana inclusive 10 miluri — 12 cr., peste 10 mil. — 24 cr.

4. Pentru pachete francate pâna la 5 kilo incl. pâna incl. 10 miluri — 15 cr., peste 10 mil. — 30 cr.

NB. La t te tramiterite de mai susu, déca nu se platescu, se mai adaoga 6 cr.

5. Pentru pachete peste 5 kilo:

  unu kilo

a) pana incl. 10 mil. (I zona) — 3 cr.,

b) peste 10 — 20 „ (II „) — 6 cr.,

c) „ 20 — 50 „ (III „) — 12 cr., subtr. — 30 cr.

d) „ 50 — 100 „ (IV „) — 18 cr., „ — 60 cr.

e) „ 100 — 150 „ (V „) — 24 cr., „ — 90 cr.

f) „ 150 „ (VI „) — 30 cr., „ — 120 cr.

NB. Obiecte peste 8 kilo (la zon'a IV si V peste 7 kilo si la zona VI peste 6 kilo), se pachet za pentru o distantia de peste 20 de miluri mai bine in doue pachete de cate 5 kilo.

B. Pentru tramiteri, care coprindu unu spatiu mai mare, portulu se urca cu jumataea sumei. Pentru tramiteri nefrancate pâna la 5 kilo se adaoga si aici 6 cr. mai multu.

NB. C  voluminoase se privescu pachete: a) cari sunt mai lungi de 1 1/2 metri; b) cari sunt mai lungi c  1 metru si mai late de 1/2 metru, si sunt mai usi re de 10 kilogr.; c) acelea, cari dupa form'a loru ceru unu spatiu neproportionatu, s u cari ceru o ingrigire mai mare.

II. Portu pentru valóre se computa la tramiteri numai atunci, candu se arata o valóre. La tramiterile de bani trebuie se se arate t ta valórea loru.

A. Pentru tramiteri de valóre inchise, fara distinctiune de departare.

1. In intrulu tierii pâna la 50 fl. } — 3 cr.
2. In localitate pâna la 150 fl. }
3. In intrulu tierii dela 50 — 300 fl. }
4. In localitate dela 150 — 300 fl. } — 6 cr.
5. In comerziulu cu Germani'a pana la 300 fl. }

6. La tramiteri de valóre peste 300 fl. sunt de a se plati pentru cate 150 fl. 3 cr., in care casu sume partiale se computa totud una c  150 fl. deplini.

B. Pentru tramiteri de valóre deschise se computa fara diferintia de distantia unu portu cu jumetate mai mare. In epistole deschise se primescu numai sume de 150 fl. si numai in comerziulu internu.

III. Tarif'a pentru assignatiunile postale.

pana la 5 fl.	5 cr.	500—1000 fl.	1.—	} Competintiele se platescu prin lipirea de marce pe blanchetele assignatiuniloru.
5—50 „	10 „	1000—2000 „	1.50	
50—150 „	20 „	2000—3000 „	2.—	
150—300 „	30 „	3000—4000 „	2.50	
300—500 „	50 „	4000—5000 „	3.—	

Oficiolate postale ordinare potu primi assignatiuni postale numai pâna la 150 fl. Numai oficiolate postale de ale statului si cassele directiunei postale potu primi assignatiuni pâna la sum'a de 1000 fl. si sume pâna la 5000 fl. se potu primi numai, déca se tramitu la Vien'a si la Buda-Pest'a. Sume peste 300 fl. se esped za mai eftinu prin epistole, decatu prin avisuri.

IV. Tarif'a rembursarii.

Pana la 10 fl.	6 cr.	Pana la 35 fl.	21 cr.	s. c. l.
„ 15 „	9 „	„ 40 „	24 „	} pentru cate 5 fl. mai multu se socotescu cate 2 cr.
„ 20 „	12 „	„ 45 „	27 „	
„ 25 „	15 „	„ 50 „	30 „	
„ 30 „	18 „	„ 55 „	32 „	

Post'a redactiunei.

Multiamit'a n stra sincera si caldoro sa la toti OO domni abonati, amici si binevoitori, pentru aducerea-aminte pe dio'a de anulu nou. Prim sca votulu nostru ferbinte la viétia indelunga si fericita!

Clusiu, 10 Ian. Despre comuna Pinticu? Mai asteptamu.

Clusiu, 12 Ian. Multiamita si stringere de mana frati sca.

Clusiu, 15. Binevoiti a caută in fruntea foiei, in drept'a: c te 7 si 6.

6. Ving'a, 15. Cu tóta placerea in altu Nr. Rechet'a, 10. In faci'a Camerei? Dara cine'i va suferi contra ori-carui usu parlamentarieu?  ta unde duce lips'a totale a educatiunei politice. Pentru partea din urma a scrisorei poti garanta?

N—ea, 12. Se va intardi  numai din caus'a traductiunei. Salutare cordiale.

Gherl'a, 9. Lucru de necreditu. In data ce va permite spatiulu.

Gherl'a, 7. Raspunsu din partea tipografului prin posta.

Blasiu, 11. Mare multiamita. Dara decopiarea inscriptiunei?

Cu Nr-lu I se incep  Anulu II alu „Observatoriulu”. Condi-tiunile de abonamentu se potu vedea in fruntea diariului.

Pentru mai mare inlesnire a onor. publicu cetitoriu si la rogarile ce ni se facura deschidemu prin acésta abonamentu si pe

Triluniulu Ianuarieu—Martiu cu 2 fl. v. a.

Esemplarie complete si legate din cursulu anului trecut mai avemu numai optu. Pretiulu unui exemplariu este de: 8 fl. v. a.

ABONAMENTU

la

„ALBIN'A CARPATILORU”

foia beletristica, scientifica si literara cu ilustratiuni. Anulu III. 1879.

Redactoru :

Iosifu Popescu.

Editoru :

Visarionu Romanu.

Appare in Sibiu la 15 si ultim'a fiecarei luni in fascicole de c te 2 c le.

Pretiulu abonamentului: 1 anu 6 fiorini, 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50. — Pentru Romani'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Pretiulu abonamentului se póte tramite din Romani'a in bilete hypotecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiu, la birourile postale si prin t te librariile.

Nouiloru abonati li se voru tramite numerii apparuti dela inceputulu anului III lun'a Octobre a. c.

Foia va aduce in colónele sale articoli de sciintia cu scopu de a instrui pe cetitori in t te directiunile cugetarei omenesci, se va sili a respandi in publicu acele cunoscentie, care sunt nedispensabile atatu pentru individi, c tu si pentru natiiu intregi, d  c te ori e vorba de unu adeveratu progresu in civilisatiune. In partea beletristica se va oferi publicului, mai cu sama secului frumosu o lectura nu numai distragetoare, ci si utila, careia se nu-i fia straine nici principiile estetice, nici regulile bunului gustu. Foia va tract  materii literarie din cele mai interesante, avendu pururea in vedere originalitatea obiectelor si a cugetarei, puritatea limbei si chiaritatea modului de a scrie. Ilustratiunile voru coresponde asemenea asteptarei onor. publicu.

Din anulu I si II mai sunt inca esemplare cu pretiulu scadiutu de 3 fl. s u 7 lei 50 bani anulu 1877, si 2 fl. s u 5 lei anulu 1878.

(57) 3—3